't Bieteutje

Driemaandelijks tijdschrift van
NATUURWERKGROEP MARKVALLEI
Jaargang 18 nr. 2 : april - mei - juni 1999

OPEN NATUURDAG : 30 mei 1999

Afgiftekantoor : 2320 Hoogstraten
V.U. : Wim Verschraegen, Minderhoutsestraat 125, 2322 Minderhout

Colofon

't Bieteutje is het kwartaalblad van **NATUURWERKGROEP MARKVALLEI**.
Deze werkgroep vormt de koepel van de volgende verenigingen :

* NATUURRESERVATEN VZW	afdeling RIJKEVORSEL-HOOGSTRATEN
* WIELEWAAL VZW	afdeling MARKVALLEI
* J.N.M. VZW	afdeling MARKVALLEI
* V.M.P.A. VZW	afdeling HOOGSTRATEN
* V.M.P.A. VZW	afdeling 'DE KLAMPER' RIJKEVORSEL
* V.E.L.T. VZW	afdeling NOORDERKEMPEN

Contactpersonen :

Natuurwerkgroep Markvallei

Jef Leestmans
Gelmelstraat 103 B
2320 HOOGSTRATEN
tel. : 03/314.60.14

Natuurreservaten VZW
afdeling Rijkevorsel-Hoogstraten

Drej Oomen
Klein-Eyssel 29 A
2328 MEERLE
tel. : 03/315.02.45

Wielewaal VZW afdeling Markvallei

Marcel Adriaensen
Venneweg 2
2321 MEER
tel. : 03/315.90.40

J.N.M. VZW afdeling Markvallei

Ingrid Brosens
Kerkstraat 48
2328 MEERLE
tel. : 03/315.74.41

V.M.P.A. VZW afdeling Hoogstraten

Ria Boeren
Lage Rooy 23 H
2328 MEERLE
tel. : 03/315.40.53

V.M.P.A. VZW
afdeling 'De Klamper' Rijkevorsel

Jos Vanneylen
Kievitsheide 54
2310 RIJKEVORSEL
tel. : 03/312.14.76

V.E.L.T. VZW afdeling Noorderkempen

Jan Horsten
Grote Plaats 33
2323 WORTEL
tel. : 03/314.22.55

Leden van V.M.P.A., V.E.L.T. en van andere N.R.-, W.W.- en J.N.M.-afdelingen kunnen zich abonneren op het Bieteutje door overmaking van **150 BEF** (3,72 EUR) op rek.nr. 646-2203020-67 onv. 't Bieteutje, Minderhoutsestraat 125, 2322 MINDERHOUT met vermelding van " 't Bieteutje 1999".

Reservatenfonds Hoogstraten **035-1758415-40**

Voorwoord

Beste Bieteutlezer en Bieteutlezeressen,

Zoals je merkt hebben we ons afdelingsblaadje in een nieuw jasje gestoken. Dit is slechts het begin om het Bieteutje volledig te restylen. Vanaf het volgende nummer (juli - augustus - september) zullen ook de teksten éénzelfde lay - out hebben. Een voorbeeld hiervan is dit voorwoord. We hebben gekozen om een groter lettertype te gebruiken om de leesbaarheid te vergroten.

Gelieve daarom de teksten voortaan volgens de onderstaande gegevens in te dienen.

Alle voorstellen om het blaadje te verbeteren zijn steeds welkom bij ondergetekende. Dienen er nieuwe rubrieken in opgenomen te worden ? .....

Veel leesplezier !

Wim Verschraegen

TEKSTEN :

* indienen :	op A4 of diskette (max. word 6.0 voor windows 3.11)
* pagina-instelling :	links, rechts, boven en onder : 2 cm
* titel :	- Times New Roman 18 - vet - centreren - kader met schaduw, dikte 2 1/4
* teksten :	- Times New Roman 16 - Uitlijnen
* ondertekening :	- Times New Roman 14 - Cursief - Rechts uitlijnen

NATUUR RESERVATEN

OPEN NATUURDAG 30 MEI 1999 IN WORTEL EN RIJKEVORSEL

TOEVEN TUSSEN SLOOT EN PLAS!

Op **zondag 30 mei** gaan we er opnieuw een hoogdag voor het hele gezin van maken. Met de Open Natuurdag die onze afdeling in de gehuchten **Achtel, Bolk en Keirschot** organiseert kan je op een ludieke èn sportieve manier kennismaken met de prachtige natuur in de achtertuin van stadje Hoogstraten.

Vier **huifkarren**, getrokken door typische Belgische trekpaarden, zullen er een tocht maken en de mensen die minder goed te been zijn een heerlijke namiddag bezorgen.
Voor de **wandelaars** en voor de **fietsers** werd eveneens een parcours uitgestippeld. Bovendien zorgen wij er voor dat langs het traject het één en ander te beleven valt.

Het nationale thema van de Open Natuurdagen is **'Water Natuurlijk!'** Water is in dit gebied overvloedig aanwezig. Bolk, Keirschot en Achtel bevinden zich immers in het stroomgebied van de Laak, de Mark en de Kleine Mark. De deelnemers zullen door een microscoop kunnen turen naar het piepkleine leven in het water. Elders staan telescopen opgesteld om vogels ongestoord, en alsof je er met je neus op stond, te observeren. In Achtel, waar het **vertrek voorzien is aan de kapel**, wordt een informatiestand opgesteld. Daar ontvang je de route en een informatiefolder voor de wandeling, huifkartocht of fietstocht. Deelnemen is helemaal gratis.

Naast informatie over Natuurreservaten vzw en de natuurwerkgroep Markdal kom je in Achtel ook meer te weten over het 'Plan Pimpernel', de vereniging 'Het Werkend Trekpaard', AMINAL afdeling Natuur, de Hoogstraatse visserssclub en (nog niet bevestigd) de ruilverkavelingsplannen in het gebied.

De kinderen mogen **tekeningen** maken rond het thema 'Water Natuurlijk'. Die tekeningen kunnen aan de infostand worden ingeleverd. De winnaars krijgen een mooie prijs, maar iedereen die een tekening inlevert krijgt een klein aandenken. De tekeningen worden uitgestald zodat iedereen ze kan bewonderen.

We verwachten iedereen op zondag 30 mei, tussen 13 en 15 uur, aan de kapel in Achtel. Deelnemen is gratis.

Open Natuurdagen 1999, een organisatie van Natuurreservaten vzw en AMINAL afdeling Natuur.

Mmv. Natuurwerkgroep Markdal-Het Werkend Trekpaard-Gemeentebestuur Rijkevorsel-Stadsbestuur Hoogstraten-Hoogstraatse onderwijsinsellingen

P.S.: Op zondag 30 mei wordt in Achtel ook een bio-markt georganiseerd.

PLANNING 1999: VWG(vogelwerkgroep)

De vorige twee jaar hebben we met de VWG de steenuilen in Hoogstraten geïnventariseerd waarvan de gegevens te lezen zijn in één van de vorige Bieteuten en zodoende kunnen we beginnen met een volgend programma nl. het inventariseren van de veldleeuwerik in Hoogstraten. Waarom de veldleeuwerik zul je jezelf afvragen, dat is toch een algemene vogel. Ja nu nog wel, maar de oudere lezers van dit tijdschrift zullen al wel door hebben dat in vergelijking met vroeger er bijna geen veldleeuwerikken meer zijn. Om toch een redelijk beeld te krijgen van het aantal koppels zullen we in het voorjaar (van eind maart tot in mei) onze fiets bovenhalen en op mooie dagen door onze velden rijden om zo het aantal zingende vogels te tellen. Aan de hand van het aantal zingende vogels kan men een redelijk nauwkeurige aantalsschatting maken van het aantal broedende vogels. En zingen dat kunnen veldleeuwerikken. Iedereen zal al wel eens zo'n vogeltje hoog in de lucht hebben zien hangen terwijl het zijn heldere fraseltjes ten gehore bracht. Telkens als ik zo'n zingend vogeltje zie, krijg ik een echt lentegevoel en weet ik dat het erg spijtig zou zijn als dit diertje met de tijd uit Vlaanderen zou verdwijnen. Daarom moet er iets gedaan worden om zijn achteruitgang te stoppen maar voor men iets kan (en mag) doen in de natuur om deze te beschermen moet er eerst een uitgebreide studie volgen die in dit voorjaar van start zal gaan met de voltallige VWG ploeg en deze is:Jack Govaerts,Guy Segers,Jef en Stijn Leestmans,Wim Verschraegen,Jorn Van Den Bogaert,Geert Brosens en Bart Hoeymans. Zonder hun tijdrovende inspanningen zou een onderzoek als dit nooit tot een goed einde gebracht kunnen worden.

Na deze uitleg over het onderzoeken van de leeuwerikkenpopulatie in Hoogstraten mag je misschien denken dat we de steenuil zijn vergeten maar niets is minder waar. Dit jaar zullen we verschillende U.T.M.hokken opnieuw onderzoeken naar het voorkomen van deze kleine uiltjes om zo hun evolutie in deze hokken te kunnen volgen. Er zal dus na het grondige onderzoek van de vorige twee jaar een monitoringsproject volgen waarvan we jullie zeker op de hoogte zullen houden.

Bart Hoeymans

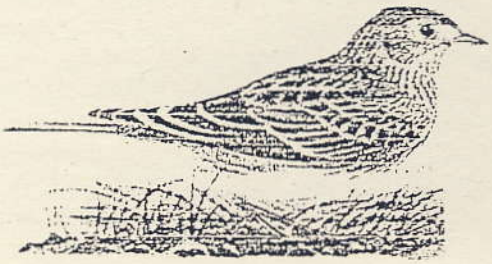

DE KERKUILENWERKGROEP IN HET HOOGSTRAATSE.

1.Wie is de kerkuil: De kerkuil is een vogel met een grote van 34cm en een vleugelwijdte van een 90 à 100cm. De bovenzijde is goudbruin gekleurd en is gespikkeld. De onderzijde is roestbruin of wit. (Dit hangt af naargelang de ondersoort. *Tyto alba alba of Tyto alba guttata*) Hij heeft een zeer kenmerkend hartvormig gezicht welk een sluier word genoemd. De kerkuil is enkel 's nachts actief waarbij hij jaagt op muizen. Het geluid van de kerkuil is zeer kenmerkend: van een luide kreet van de volwassen vogel (voor territorium en balts) tot het spookachtige geblaas van de jongen. Ook kunnen de jongen sissen. De broedplaatsen van uilen zijn gebouwen zoals kerken, schuren, boerderijen, huizen, enz... Vroeger werd de kerkuil ook wel eens spookuil genoemd. Deze benaming kreeg de uil wegens zijn voorkomen aan oude gebouwen zoals kerken waaraan meestal een kerkhof gekoppeld is. Wanneer de volwassen uil met een luide schreeuw kwam overvliegen en onze arme ziel zag enkel een witte schim dacht men dat dat een spook moest zijn.

2.Wat is de kerkuilenwerkgroep: Met de kerkuil gaat het in ons vlaanderenlandje niet zo goed en dit door verschillende redenen zoals het versnipperen van hun biotoop (muizenrijke hooilandjes, houtkanten, muizenrijke wegbermen, enz...), het verlies van goede en rustige nestplaatsen, (dit door het dichtmaken van kerken, het zo rendabel maken van huizen, enz...), grote sterfte door onnatuurlijke oorzaken waarvan een zeer voorname het verkeer is. Daarom is er 20 jaar geleden een werkgroep ontstaan die zich enkel ging bezighouden met het welzijn van deze prachtige vogel. Deze werkgroep bestaat nog steeds en dat is de kerkuilenwerkgroep. Zo houd de kerkuilwerkgroep zich bezig met het verbeteren van biotopen door het onderhouden en maken van hagen, knotwilgrijen, ruige graslandjes en natuurlijke bermen. Dit in samenwerking met plaatselijke natuurverenigingen en GNOP's. Tevens wordt er veel aandacht

besteed aan het verbeteren van de broedgelegenheid door middel van het plaatsen van nestkasten. Let wel als er genoeg natuurlijke nestgelegenheid is, moeten we ervoor zorgen dat nestkasten worden vermeden. Verder worden er vele inventarisaties gedaan door de kerkuilenwerkgroep. Zo wordt elk waargenomen exemplaar nauwkeurig genoteerd, elk verkeersslachtoffer wordt genoteerd, en zeker niet te vergeten elk broedgeval wordt genoteerd en waar mogelijk worden ook de jongen geringd. Zo heeft de kerkuil al veel belangrijke informatie kunnen verzamelen over deze vogel. Zo weet men nu dat er in Vlaanderen een 250 à 300 broedkoppels zijn. Dat er zeer veel vogels worden doodgereden met een max. In maart en in het najaar. Zo weet men nu aan de hand van braakbalonderzoek veel meer over het voedsel van deze vogel en het voorkomen van de muizen in Vlaanderen. Zo weet men aan de hand van ringonderzoek nu veel beter tot waar jonge vogels kunnen uitzwermen en hoe trouw volwassen vogels wel niet zijn aan elkaar. Men weet nu ongeveer hoe oud een kerkuil kan worden enz...

3.Een kleine oproep: Mocht je dit artikel gelezen hebben en u ziet een kerkuil, weet er één broeden of vind een verkeersslachtoffer laat dit dan a.u.b. weten aan één van de plaatselijke vertegenwoordigers. En dit zijn:

JORN VAN DEN BOGAERT
Heidestraat 74
2330 Merksplas
Tel:014/63.40.41 of 0496/45.80.85

BART HOEYMANS
St.Clemensstraat 8
2322 Minderhout
Tel:03/314.48.48

JOS VANNEYLEN
Kievitsheide 54
2310 Rijkevorsel
Tel:03/312.14.76

Ach ja, voor ik het vergeet, mochten er vragen zijn over deze fascinerende vogel mag je ons ook altijd contacteren.

Bart Hoeymans

Geraadpleegde literatuur: Johan de Jong: De kerkuil
Taylor: Barn owls
Kerkuilenwerkgroepfolder

Tom Hoeymans

LIDGELDEN

Natuurreservaten VZW

* gewoon lid	600 BEF
* jeugdlid (- 18 jaar)	400 BEF
* seniorlid (+ 65 jaar)	400 BEF

op rek.nr. 000-0000999-29

Wielewaal VZW

* lidgeld (gezinslidmaatschap)	600 BEF

op rek.nr. 000-0319785-73

Jeugdbond voor Natuurstudie en Milieubescherming VZW

* gewoon lid (13 t.e.m. 25 jaar)	500 BEF
* pieplid (8 t.e.m. 12 jaar)	450 BEF
* bijlid (broer of zus lid)	250 BEF

op rek.nr. 001-2280592-04

Inventarisatie van zoogdieren te Merksplas- en Wortel-kolonie in 1998.

Methodiek van inventarisatie :

- De muizen werden gevangen met live-traps (een inloopval waarin de dieren in leven blijven) en er werden braakballen van de kerkuil geplozen.
- De vleermuizen werden opgespoord d.m.v. een bat-detector (een ultrasoonontvanger die de voor ons niet hoorbare geluiden waarmee vleermuizen zich oriënteren, hoorbaar maakt) en er werden (kerk)zolders en kelders onderzocht.
- De sporen, verkeersslachtoffers, andere dode zoogdieren en schedelresten werden gedetermineerd.
- De andere zoogdieren werden 's nachts in het licht gezet met behulp van een schijnwerper.

De muizen en ratten :

Volgende soorten werden in braakballen aangetroffen, gevangen of waargenomen :

- Bosspitsmuis spec. *Sorex araneus/coronatus*
- Dwergspitsmuis *Sorex minutus*
- Huisspitsmuis *Crocidura russula*
- Rosse woelmuis *Clethrionomys glareolus*
- Veldmuis *Microtus arvalis*
- Aardmuis *Microtus agrestris*
- Woelrat *Arvicola terrestris*
- Muskusrat *Ondatra zibethicus*
- Dwergmuis *Miromys minutus*
- Bosmuis *Apodemus sylvaticus*
- Huismuis *Mus domesticus*
- Bruine rat *Rattus norvegicus*

De vleermuizen :

Volgende soorten werden opgespoord met een bat-detector :

- Watervleermuis *Myotis daubentonii*
- Gewone grootoorvleermuis *Plecotus auritus*
- Gewone Dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*
- Laatvlieger *Eptesicus serotinus*
- Rosse vleermuis *Nyctalus noctula*

Van al deze soorten werden ook zomerkolonies gevonden.

De Gewone Baardvleermuis *Myotis mystacinus* werd overwinterend aangetroffen in de kelders van de kapel van Merksplas-kolonie, hier werden ook 4 overwinterende Gewone grootoorvleermuizen *Plecotus auritus* aangetroffen. Op de kerkzolder van Wortel werd op 14 januari '98 ook 1 overwinterende Gewone Baardvleermuis *Myotis mystacinus* aangetroffen, vergezeld van een Gewone grootoorvleermuis *Plecotus auritus*.

Ook de zeldzame Grijze grootoorvleermuis *Plecotus austriacus* werd gevonden, niet op de kolonie maar overwinterend op de kerkzolder van Wortel (1 exemplaar op 18 februari '98) en een zomerkolonie bevindt zich op de kerkzolder van Merksplas.

Andere zoogdieren :

Van de volgende soorten werd de aanwezigheid vastgesteld :

- Egel *Erinaceus europaeus*
- Mol *Talpa europaea*
- Haas *Lepus europaeus*
- Konijn *Oryctolagus cuniculus*
- Eekhoorn *Sciurus vulgaris*
- Wezel *Mustela nivalis*
- Hermelijn *Mustela erminea*
- Bunzing *Mustela putorius*

Van de Vos *Vulpes vulpes* werden in '98 3 exemplaren waargenomen op Wortel- kolonie, hier werden ook enkele voortplantingsholen en 1 burcht gevonden. Op Merksplas-kolonie daarentegen werd er geen enkel exemplaar waargenomen, wel bevindt er zich 1 zeer oude vossenburcht. Maar mogelijk is de vos hier wel aanwezig, aangezien er in de aangrenzende gebieden,nl. 'het Blak' te Beerse en op Wortel-kolonie wel vossen voorkomen en Merksplas-kolonie een uitstekende biotoop heeft om vossen te huisvesten.

Ook de Ree *Capreolus capreolus* is talrijk aanwezig. Zo zullen er in Merksplas-kolonie zo'n 15-20 reeën rondlopen, terwijl er op Wortel-kolonie waarschijnlijk zo'n 30-40 stuks reewild zitten. De grootste bedreiging voor de populatie reewild is echter de stroperij. Zo heb ik tussen 7 mei '97 en 23 maart '98 een 5-tal dode reeën (2 bokken en 3 geiten) gevonden, waarvan de meeste gestroopt waren.

Jorn Van Den Bogaert

Gegevens betreffende zoogdieren of geïnterreseerden die willen meewerken met de inventarisatie in andere gebieden zijn steeds welkom : Jorn Van Den Bogaert

Heidestraat 74
2330 Merksplas.
tel : 014/ 63.40.41

Vleermuizen op Merksplas-kolonie

In Vlaanderen zijn er 17 vleermuissoorten inheems, waarvan er niet minder dan 13 op de 'rode lijst van de zoogdieren 'staan. Van deze 17 soorten komen er 6 voor op Merksplas-Kolonie.

Deze zijn :
- Watervleermuis *Myotis daubentonii*
- Gewone baardvleermuis *Myotis mystacinus* *
- Gewone grootoorvleermuis *Plecotus auritus* *
- Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*
- Laatvlieger *Eptesicus serotinus*
- Rosse vleermuis *Nyctalus noctula*

(Soorten aangeduid met een * zijn bedreigde soorten)

In 1998 werden kolonies gevonden van Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger op de zolder van de kapel van Merksplas-Kolonie. Op 17 februari '99 werden in de kelder van deze kapel 2 overwinterende Gewone baardvleermuizen en 4 Gewone grootoorvleermuizen aangetroffen.

Tijdens de zomer (vanaf eind april) zijn er veel jagende Watervleermuizen te zien boven de visvijvers en vooral de dreven zijn belangrijk voor de andere vleermuissoorten. Deze dreven bevatten verschillende oude bomen die dienst kunnen doen als kolonieboom en de dreven zelf worden gebruikt als verbindings-, jacht-en vliegroute. Een vleermuis vliegt namelijk met behulp van een echolocatiesysteem en zend ultrasone klanken uit om zich te kunnen oriënteren. Deze ultrasone geluiden kunnen met een Bat-detector omgezet worden in voor de mens hoorbare geluiden. Op deze manier kunnen de vleermuizen gemakkelijker gedetermineerd worden.

Jorn Van Den Bogaert

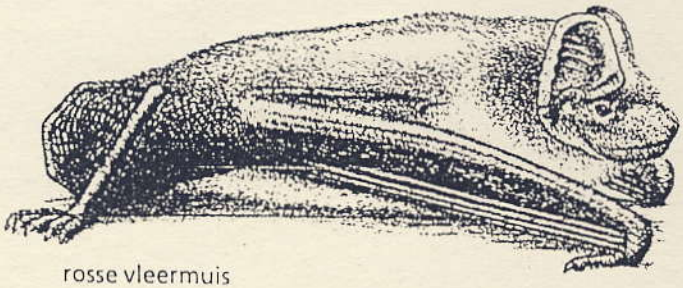

rosse vleermuis

P.W.G markvallei

Plantenwerkgroep krijgt kriebels

Terwijl het buiten sneeuwt zit ik te dromen over de lente.
Terwijl de eerste Krokus en Sneeuwklokjes aan het bloeien zijn in de tuin, voel ik reeds de kriebels om weer op wandel te gaan.
In de natuur is het Speenkruid weer volop aan het groeien, om als één van de eersten te zijn om zich weer te tonen. Ze moeten wel want zijn ze te laat, dan worden ze overwoekerd door andere planten. Het Speenkruid bloeit mooi, zeg maar 'zeer mooi'. Het zijn net gele sterretjes, een pracht plantje.
Ook de Hazelaar en de Wilgenkatjes tonen zich nu op zijn mooist. Wie goed kijkt, ziet nu reeds de eerste bladeren van de Dotterbloem. Ook de rozetten van de Sleutelbloemen staan er al goed bij, zachtjes, rustig doorgroeiend om bij de echte eerste lentezon haar mooie bloemen te laten zien. Deze Primulales stonden op het punt te verdwijnen. Hier en daar op een slootkant of in een nat bosje zag je ze nog. Maar dankzij het aankopen van gronden en wetlanden door verschillende natuurverenigingen en het terug inrichten zoals het vroeger was, nul bemesting, kan de Primula alsook natuurlijk andere planten, zoals Beekpunge, Munt, Zeggensoorten, Pinksterbloemen en andere zich terug tonen zoals in de goede oude tijd.
Dit jaar, op onze eerste wandeling in het 's Herenbos, hebben we de kans om Paarbladig Goudveil te zien, een plantje dat weinigen ooit in de streek gezien hebben. Op dit gebied kan men alleen komen onder begeleiding van een gids, kortom een aanrader om mee te gaan. Dit jaar hebben we 12 mooie wandelingen uitgezocht. Ik raad iedereen aan die graag meegaat, altijd laarzen mee te nemen. Deze wandelingen gaan namelijk niet over paden en wegen, maar over weilanden, moerassige en drassige gebieden. De drie laatste wandelingen zijn naar gelang de weersomstandigheden misschien droger.
Wij komen altijd samen om 19.00 uur op de aangeduide vertrekplaats. De wandeling duurt tot de avond invalt. Een aanrader voor echte plantenliefhebbers. Dit jaar gaan we ook speciale aandacht geven aan de bomen en struiken en verder alle soorten planten en grassen noteren zodat we een mooie inventarisatie van de gebieden krijgen.
Nu nog hopen op mooi weer op de wandelingen en een goede opkomst.

Tot ziens
Jack

P.W.G 1999

Plantenwandelingkalender

1. 15/04 donderdag = 's Herenbos
   vertrek 19.00 uur = Parking Pax Hoogstraten

2. 22/04 donderdag = Waaienberg
   vertrek 19.00 uur = Vredesboom (aan 't Fortuin) Meer

3. 29/04 donderdag = Halse Beemden
   vertrek 19.00 uur = Kerkplein Minderhout

4. 06/05 donderdag = Maxburg
   vertrek 19.00 uur = Vredesboom (aan 't Fortuin) Meer

5. 13/05 donderdag = Den Rooy
   vertrek 19.00 uur = Kerkplein Meerle

6. 20/05 donderdag = Bosuil
   vertrek 19.00 uur = Parking Pax Hoogstraten

7. 27/05 donderdag = Papenvoort
   vertrek 19.00 uur = Parking Pax Hoogstraten

8. 03/06 donderdag = Rommensbos
   vertrek 19.00 uur = Vredesboom (aan 't Fortuin) Meer

9. 10/06 donderdag = Markmeander, Groot Eyssel
   vertrek 19.00 uur = Vredesboom (aan 't Fortuin) Meer

10. 17/06 donderdag = De Volharding
    vertrek 19.00 uur = Parking Pax Hoogstraten

11. 24/06 donderdag = Goudberg
    vertrek 19.00 uur = Kerkplein Meerle

12. 19/08 donderdag = Composietenwandeling
    vertrek 19.00 uur = Kerkplein Minderhout

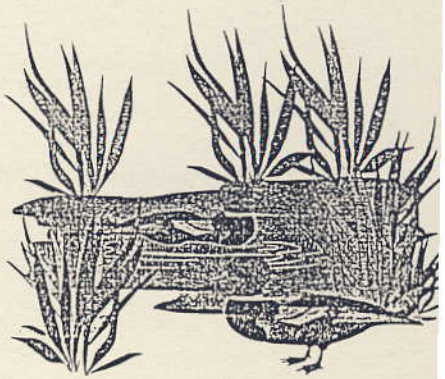

LET OP! Altijd laarzen meenemen a.u.b.

Moanslijk, kladdevègers en 't Zoliker Blakske

Op 20 maart 1999 werd Jos '*Devreng*' Dufraing geïnterviewd over het Zondereigen van vóór den oorlog. Het verslag van dit gesprek zal in één van volgende Bieteuten verschijnen. Om u op voorhand reeds wat voor te bereiden worden hier enkele frappante dialectwoorden aangehaald:

- *Moanslijk* was een blubberig iets dat in het voorjaar langs het Merkske op de oevers lag. Men beweerde dat dit door de otters veroorzaakt werd (= sterreschot).

- *Kladdevègers* was de lokale naam voor de Gele plomp. Er werd een stuk van de wortel afgesneden om de lei mee af te vegen. Dit gaf een mooie blauwe schijn! Dit werd geprefereerd op de sponsjes, omdat deze in de banken wel eens fameus konden gaan stinken.

- *Heislenters, spilwormen* en adders: hierbij zijn we in de wereld van de Zondereigense kruipdieren beland: met achtereenvolgens de levendbarende hagedis, de hazelworm en inderdaad de adder die voornamelijk onder de korenschoven in de zomer gevonden werd.

- *Lomp* was een vissoort met een staart gelijk een paling en een dikke lodderige kop, lengte maximaal 45 cm (= kwabaal !!!)

- *Zandschuiverkes* en *zandjannekes*: dit was het basisvoedsel van de snoeken die massaal in de wielen van het Merkske zaten. Hiermee wordt waarschijnlijk voornamelijk het bermpje bedoeld, dat nog steeds talrijk voorkomt in de rivier.

- *Rijt* was een ongelofelijk venijnig gewas dat in het Zondereigens Moer voorkwam. De bladeren van deze metershoge plant zijn voorzien van vlijmscherpe tandjes, waardoor dat je over je gehele lijf snijwonden kreeg. In dit Rijt- of galigaanstruweel kwamen kiekendieven tot broeden, bruine en grijze!

Tot slot som ik nog enkele namen op van Zondereigense akkertjes (Jos heeft er meer dan honderd op papier gezet): het Zuliker Blakske, de Peënakker, Achter't Kuiltje, De Langen Dries, De Wouwer, De Zandstej, Het Pausdom, ...

Tom Verschraegen

TV - Tips

Land van Weidevogels

31 maart 1999	TV 2	19.00 - 19.25	De Kievit
07 april 1999	TV 2	19.00 - 19.25	De Grutto
14 april 1999	TV 2	19.00 - 19.25	De Tureluur
21 april 1999	TV 2	19.00 - 19.25	De Scholekster
28 april 1999	TV 2	19.00 - 19.25	De Slobeend
05 mei 1999	TV 2	19.00 - 19.25	De Wulp

Het Hommelleven

Tijdens de eerste zonnige voorjaarsdagen verschijnen in maart (soms al vanaf februari) de eerste hommelkoninginnen die als énige de winter hebben doorgebracht. Zij gaan onmiddellijk op zoek naar nectar uit vroegbloemige planten, struiken en bomen om op krachten te komen. Hierna wordt gezocht naar geschikte nestplaatsen. Dit is vaak een holte boven of onder de grond en is voor iedere soort verschillend : aardhommels vinden vaak oude muizenholen, boomhommels zoeken boomholten (soms nestkasten voor vogels), andere vinden plaatsen onder mos, graspollen, onder stenen, tussen boomwortels, tussen rommel, ...

Op de geschikte nestplaats wordt een grote beker (ter grootte van een vingerhoed) gemaakt uit was uit het achterlijf. Hierin slaat de koningin honing op dat ze zelf gebruikt 's nachts of bij slecht weer.

De koningin gaat vervolgens stuifmeel verzamelen dewelke ze kneed tot kleine balletjes waar was wordt op afgezet. Hiermee vormt ze kleine celletjes waarin ze eieren legt. Als de eerste eieren zijn gelegd, gaat de koningin, net als een broedende kip, op de cellen met eieren zitten tot de larven uitkomen. Deze komen na 3 à 5 dagen uit en beginnen de stuifmeelvoorraad op te eten.

Ongeveer één week na het uitkomen, zijn de larven volgroeid en spinnen elk een cocon. Na nogmaals 1 à 2 weken (3 à 4 weken na de eileg) komen de eerste jonge hommels uit hun cocon. Deze zijn klein en vaak maar half zo groot als de koningin omdat ze vaak onder ongunstige omstandigheden zijn opgegroeid. Deze werksters zijn ook onvruchtbaar en nemen heel wat taken van de koningin over zoals het verzorgen van de larven en de voedselverzameling. De koningin verlaat het nest niet meer en kan zich volledig concentreren op het maken van cellen en het leggen van eieren. Het volk groeit steeds (soms tot enkele honderden exemplaren) en tevens neemt de grootte van de ontwikkelde werkers toe. Na een bepaalde periode groeit de werksterbevolking niet meer aan en verschijnen de mannetjes (darren) en jonge koninginnen. De mannetjes ontstaan, zoals bij alle Hymenoptera (bijen, wespen, mieren, ...), uit onbevruchte eitjes. Deze kunnen ook ontstaan uit de onbevruchte werksters.

De mannetjes vliegen na enkele dagen uit. De jonge koninginnen iets later nadat zij een vetreserve hebben opgebouwd uit de aanwezige voedselvoorraad om de winter door te komen. Na de paring (juni -juli) zoeken de koninginnen een plekje om te overwinteren. De activiteiten van de werksters worden gestaakt (na uit uitvliegen van de koninginnen) waardoor het volk snel uitsterft. Het is dan wachten tot het vroege voorjaar wanneer de eerste koninginnehommels de lucht weer verkennen.

Naast de 21 in België voorkomende hommelsoorten, leven er ook nog 8 koekoekshommelsoorten. Deze koekoekshommels zijn nestparasieten van gewone hommels. Zij dringen het nest langzaam binnen en doden de hommelkoningin (wanneer de eerste werksters geboren zijn). De koekoekshommels leggen eieren in het nest die door de hommelwerksters worden opgekweekt (koekoekshommels produceren immers zelf geen werksters). Alle vrouwtjes kunnen paren en overwinteren. Zij verschijnen in het voorjaar later dan de hommels. De vrouwtjes van koekoekshommels zijn te herkennen aan het ontbreken van een stuifmeelverzamelapparaat aan de achterpoten.

Wim Verschraegen

Geraadpleegde literatuur

* De hommels van Nederland - JBU - Jan Van der Blom
* Gids van bijen, Wespen en Mieren - Tirion - Heiko Bellmann
* Hummeln, bestimmen, ansiedeln, vermehren, schützen - Natubuch Verlag - Eberhard Von Hagen

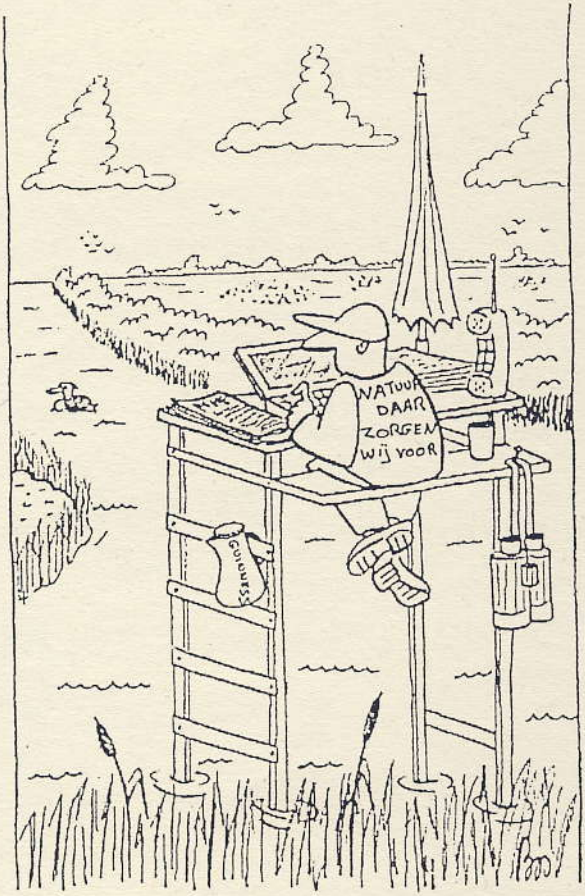

Vogelwerkgroepverantwoordelijke, Bart Hoeymans, in volle actie tijdens de waterwildtellingen aan de Mark te Meersel-Dreef.

Busreis Zeeland - 24 januari 1999

Met een jarige gids Frans Broos, lekkere verjaardagscake en een volle bus reden we naar Zeeland en zagen de volgende vogelsoorten :

Aalscholver
Bergeend
Blauwe kiekendief
Blauwe reiger
Bontbekplevier
Bosduif
brandgans
Brilduiker
Bruine kiekendief
Buizerd
Canadese gans
Dodaars
Drieteenstrandloper
Dwergmeeuw
Eidereend
Ekster
Fazant
Goudplevier
Graspieper
Grauwe gans
Grote mantelmeeuw
Grote zaagbek
Heggemus
Huismus
Kanoetstrandloper
Kauw
Kemphaan
Kievit
Kleine mantelmeeuw
Kleine zwaan
Kluut
Kneu
Knobbelzwaan
Kokmeeuw
Kolgans
Koolmees
Koperwiek
Krakeend
Kramsvogel
Kuifduiker
Kuifeend
Meerkoet
Merel
Middelste zaagbek
Nonnetje
Patrijs
Pijlstaart
Pimpelmees
Ringmus
Roek
Roodborst
Roodkeelduiker (30)
Rosse grutto
Rotgans
Scholekster
Sijs
Slechtvalk
Slobeend
Smient
Spreeuw
Steenloper
Stormmeeuw
Tafeleend
Torenvalk
Tureluur
Turkse tortel
Veldleeuwerik
Vink
Vlaamse gaai
Waterhoen
Wilde eend
Winterkoning
Wintertaling
Wulp
Zeekoet
Zilvermeeuw
Zwarte kraai

Wim Verschraegen

Dropping J.N.M. - Zondag 7 maart

Het begon al goed toen we met z'n allen (een stuk of twaalf man) in een (te) klein remorkske moesten. We konden allemaal net zitten. Of we goed zaten is een andere zaak. Tot toen viel het redelijk mee, totdat ons papsie toerkes begon te draaien en soms een beetje wild over de bultjes heen ging. We zijn uiteindelijk toch nog allemaal heelhuids uit da remorkske geraakt.

Onze ploeg (Sara, Geert, ons Tinne en ikke natuurlijk) werd derdes afgezet. Het eerste wat we zagen was een kerk. Maar omdat wij nie zo katholiek zijn, wisten wij notaal nie wa kerk da was. Wij wilden wel eens weten wa voor kerk da da was. Dus liepen we recht naar de kerk. En doorda den Geert, die wel wist waar we zaten, het wel grappig vond om ons een grote omweg te laten maken, kwamen we rond half vier terug bij ons vertrekpunt uit ! We wisten ondertussen al wel waar we zaten. Die kerk was namelijk de kerk van Chaam. Toen kwamen we er ook achter dat we, bij ons vertrekpunt, buiten de kerk van Chaam ook nog de kerk van Meerle konden zien en aangezien we in Meerle moesten aankomen (bij de familie brosens), waren we redelijk stom tewerk gegaan.

We kwamen dan toch nog (een half uur te laat) bij de familie Brosens aan samen met de groep van den Hoey, Stijn en den Jorn. Samen met hen waren we wel laatst aangekomen. Nu werden zij wel een stukje verder (10- 15 kilometer) van Meerle afgezet. Bij onze aankomst kregen we een kom lekkere warme chocomelk. De groep die eerst was aangekomen, was die van den Dries, Jan en den Tom. Na hun (en voor ons) was de groep van Katrien, Leen en Karen aangekomen.

Ik denk dat iedereen er wel mee eens is dat dit voor herhaling vatbaar is. Alleen volgende keer gaan wij eerst zijn, want nu weten we dat je ook verder moet kijken dan je neus lang is !

Leen Segers

Enkele Drop - Wist - Je - Datjes

Wist je dat ...

... Jan G. beweert dat tijdens de dropping een schaap twee lammetjes had gekalfd
... Leen S. denkt dat de kerk van Ravels vlak bij de kerk van Meerle ligt. Maar meiske toch, die kerk ligt in den andere bult !
... Jorn V.D.B. de Bleke Heide verwarde met de Hees
... Bart, Stijn en Jorn wel heel erg verdwaasd keken toen ze gedropt werden. Hoedmanske wilde zelfs onmiddellijk in 't remorkske terug springen.

Gevonden : slaapzak

Wie zijn donkerblauwe slaapzak verloren is na het Schriekenkamp,

kan deze komen ophalen bij Wim Verschraegen (03/314.67.25)

Gezocht : sponsors Bieteutje

Wij zijn op zoek naar nog enkele sponsors die reclame willen maken maken in het Bieteutje.

Geïntersseerden kunnen bellen naar Wim Verschraegen (03/314.67.25)

Gevraagd : Medewerkers Werkgroep Beleid

De nieuwe werkgroep 'beleid' wil op regelmatige tijdstippen

vergaderen aangaande diverse milieuproblemen (watervervuiling,

sluikstorten, allerlei overtredingen, milieuraad, GNOP, ...)

en dit zowel voor Hoogstraten als Rijkevorsel.

Geïnteresseerden of voor vragen :

Jef Leestmans	:	03/314.60.14
Drej Oomen	:	03/315.02.45
Dimitri Van Pelt	:	03/314.35.14

KAMP 1999

Met de eerste zonnestraaltjes van het jaar begint natuurlijk het vakantiegevoel al weer te kriebelen ... en zo dwalen dan onze gedachten weer af naar het zomerkamp! Dit jaar gaan we een kijkje nemen in de Hoge Venen, meer bepaald in het plaatsje LONGFAYE. We logeren er op een luxueus grote weide met een prachtig uitzicht. Voor wie het wil opzoeken op de kaart: Begin bij Malmedy en trek een lijn naar Robertville (NO), op 1/3 van Robertville ga je naar het noorden (±4 km) en daar zou het ergens moeten liggen.

De Hoge Venen vormen nog een pure wereld, het water is helder en koud en stroomt uit onvermoeibare bronnen verder tussen groen bemoste rotsen. Het veengras trilt er zachtjes in de wind, terwijl een libel danst boven het water. Door de ongereptheid van dit Belgische stukje natuur kregen de Hoge Venen naam als één van de belangrijkste natuurgebieden van Europa. ... en daar gaan wij naartoe!!!

Wie mee wil, moet de volgende periode alvast in zijn agenda noteren:

maandag 19 JULI tot woensdag 28 JULI 1999

en als je dan voor 5 juli ook nog eens 3000 BEF (ofwel 74.37 EURO) stort, krijg je het originele kampboekje in je bus en wordt er een plaatsje voor je gereserveerd op de weide. De centjes worden verwacht op de JNM-kampenrekening: 646-2201551-53.

We hopen jullie ook dit jaar weer te mogen verwachten en het belooft, zoals altijd, weer onvergetelijk te worden!

DE JNM-LEIDING

JNM-Horoscoop!!!

Ram (21-3/20-4)

Cupido: Je krijgt nu eindelijk rust in de liefde. Maar dat zal niet meer lang duren, want je hebt alweer iemand op het oog.
Tip: Probeer even je gedachten op iets anders te zetten. Jou tijd komt nog wel.

Stier (21-4/20-5)

Cupido: Mega-romantische toekomst in aantocht voor de stieren, hoewel je blijft tegenstrubbelen tegen dat ene afspraakje met die leeuw.
Tip: Ga nou naar dat ene afspraakje, je zult het wel naar je zin hebben.

Tweelingen(21-5/21-6)

Cupido: Twijfels steken de kop op, maar verdwijnen even snel als ze gekomen zijn.
Tip: Praat over je problemen met een waterman, want zij zijn deze maanden heel luisterbereid.

Kreeft(22-6/22-7)

Cupido: Je merkt dat je de laatste tijd een beetje twijfeld in het vertrouwen dat je hebt in je vriend/in.
Tip: Wacht met je vriend/in te beschuldigen tot je zeker weet dat hij/zij dat gedaan heeft.

Leeuw(23-7/23-8)

Cupido: Fanatiek op zoek zal de leeuw deze maanden misschien toch nog iemand vinden.
Tip: Denk deze maanden ook nog aan andere dingen. Aan't school of werk bijvoorbeeld.

Maagd(24-8/23-9)

Cupido: Sorry, maar volgens de stand van de planeten gaat er deze maanden niet veel in je liefdesleven gebeuren.
Tip: Slecht gezind? Ga wat meer naar de JNM en je voelt je veel beter.

Weegschaal(24-9/23-10)

Cupido: De weegschaal kan opgelucht ademhalen, want de storm is gaan liggen en er breekt een periode van rust aan.
Tip: T'is niet dat het in de liefde nu rustig is dat dat op alle vlakke zo is.

Schorpioen(24-10/22-11)

Cupido: Op het vlak van liefde blijft het bij de schorpioen maar bij dromen!
Tip: Als je wilt dat het bij dromen blijft, blijf dan vooral zo verder doen.

Boogschutter(23-11/22-12)

Cupido: Boogschutters zullen het deze maanden druk krijgen, want zij krijgen deze maanden extra veel aandacht van de leeuwen.
Tip: Als je wat aandacht geeft aan je aanbidders(sters) zul je merken dat jullie misschien wel iets gemeen hebben.

Steenbok(23-12/20-1)

Cupido: Hoe moeilijk het ook is je moet uiteindelijk toch een keuze maken! Je kan hen niet alle twee aan het lijntje blijven houden!
Tip: Probeer je vrienden/ vriendinnen zo weinig mogelijk te kwetsen.

Waterman(21-1/19-2)

Cupido: Je begint je steeds meer te ergeren aan het gedrag van je vriend/in. Betekend dit het einde van jullie relatie?
Tip: Denk eerst goed na voor je dingen zegt waar je later spijt van krijgt!

Vissen(20-2/20-3)

Cupido: Je blijft maar treuren over je verloren liefde.
Tip: Praat er eens over met iemand, want je zit wel erg in de put.

Voor een persoonlijke horoscoop op basis van je geboortedatum kun je terecht op het telefoonnummer 03/315.88.06.

Leen Segers

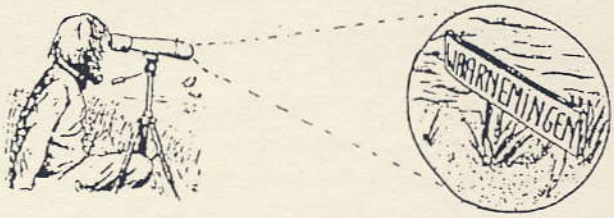

Datum	Soort	Aant.	Plaats	U.T.M.	Waarnemer(s)
10/12/98	Zeearend	1	Oud-Turnhout, Braekeleer	FS4189	Jorn V.D.B.
12/12/98	Slechtvalk	1 m.	Meerle, Markmeander	FT2204	Bart H.
20/12/98	Grote Zaagbek	1 vr.	Meer, Mosten	FT2203	Bart H.
22/12/98	Nonnetje	1 vr.	Rij., Kleiput 'Van Roey'	FS2088	Jorn V.D.B.
23/12/98	Zeearend	1	Oud-Turnhout, Braekleer	FS4189	Jorn V.D.B.
23/12/98	Havik	1	Oud-Turnhout, Braekleer	FS4189	Jorn V.D.B.
25/12/98	Grote zaagbek	4m. + 8vr.	Retie, Prinsenpark		Jorn V.D.B.
30/12/98	IJsvogel	1	Meerle, markmeander	FT2204	Bart H.
30/12/98	Zeearend	1	Oud-Turnhout, Braekeleer	FS4189	Jorn V.D.B.
31/12/98	Rietgans	150	Mind.	FS2298	Bart H.
01/01/99	Kleine Bonte Specht	1	Ndl, Schootsenhoek	FS2597	Bart H.
01/01/99	Vuurgoudhaantje	1 m.	Ndl, Schootsenhoek	FS2597	Bart H.
01/01/99	Goudvink	1	Ndl, Schootsenhoek	FS2597	Bart H.
02/01/99	Brilduiker	1	Beerse, Blak	FS2689	Jorn V.D.B.
02/01/99	Aalscholvers	62	Beerse, Blak	FS2689	Jorn V.D.B.
02/01/99	Geelwangschildpad	1	Kamth.Heide (pijplijn)	FS0093	Bart H.
05/01/99	Ransuil	1	Meer, Maxburg		Guy S.
10/01/99	Brilduiker	1m. + 2vr.	Beerse, Blak	FS2689	Jorn V.D.B.
10/01/99	Houtsnip	1	Rij., Volharding	FS2088	Jorn V.D.B.
13/01/99	Blauwe kiekendief	1	Meer, Sluiskensweg	FT1701	Guy S.
13/01/99	Ree	3	Meer, Sluiskensweg	FT1701	Guy S.
15/01/99	Blauwe Kiekendief	1 m.	kalmth.Heide (...heuvel)	FS0095	Bart H.
15/01/99	Brilduiker	1 vr.	Kalmth.Heide (V.Ganseven)	FS0093	Bart H.
17/01/99	Blauwe kiekendief	1	Mind., Halsche-Beemden	FS2698	Jack G./Guy S./Jef L.
17/01/99	Rietgans	19	Mind., Halsche-Beemden	FS2698	Jack G./Guy S./Jef L.
17/01/99	Barmsijs	1	Mind., Halsche-Beemden	FS2698	Jack G./Guy S./Jef L.
17/01/99	Kleine bonte specht	1	Ndl., Castelré, Huisven	FS2598	Wim V./Ingrid B.
17/01/99	Knobbelzwaan	13	Turnh., Grote Klotteraar	FS3593	Jorn V.D.B.
19/01/99	Blauwe Kiekendief	1 m.	Wuustw., Groot Schietveld	FS1292	Bart H.
21/01/99	Nijlgans	2	Mind., Halsche-Beemden	FS2698	Guy S.
23/01/99	Rietgans	100	Mind., Halsche-Beemden	FS2698	Jef L., Wim V./Bart H.
23/01/99	Goudvink		Mind., Halsche-Beemden	FS2698	Jef L., Wim V./Bart H.
26/01/99	Kauw (witte)	1	Rij., St-Lenaartseweg		Guy S.
27/01/99	Brilduiker	1 m.	Beerse, Blak	FS2689	Jorn V.D.B.
27/01/99	Pijlstaart	1m. + 1vr.	Beerse, Blak	FS2689	Jorn V.D.B.
31/01/99	Canadese gans	75	Beerse, Blak	FS2689	Jorn V.D.B.
31/01/99	Zwarte specht	1	Meer, Sluiskensweg	FT1701	Guy S.
31/01/99	Kuifmees	1	Meer, Sluiskensweg	FT1701	Guy S.
01/02/99	Ransuil	1	Mind., Den Aard		Bart H./ Wim V.
01/02/99	Kauw (witte)	1	Rij., St-Lenaartseweg		Guy S.
02/02/99	Blauwe kiekendief	1 vr.	Wortel, Mark	FS2495	Kris E.
03/02/99	Turkse tortel (1 nestjong)		Merkspl., Heidestr.	FS2891	Jorn V.D.B.
04/02/99	Zwaan spec.	5	Loenhout, De Munt		Guy S.
04/02/99	Blauwe Kiekendief	1 vr.	Wuustw., Groot Schietveld	FS1292	Bart H.
06/02/99	Rietgans	49	Meerle, Elsacker	FT2505	Bart H.
07/02/99	Goudvink	1 vr.	Meer, Sluiskensweg	FT1701	Guy S.
13/02/99	Vos	1	Mind., Den Aard		Guy S.
14/02/99	Brilduiker	1m. + 1vr.	Beerse, Blak	FS2689	Jorn V.D.B./Dimitri V.P.

14/02/99	Wilde zwaan	1	Beerse, Blak	FS2689	Jorn V.D.B./Dimitri V.P.
15/02/99	Grootoorvleermuis	1	Merksplas, Kerkzolder	FS2991	Jorn V.D.B.
15/02/99	Zeearend	1	Oud-Turnhout, Braekeleer	FS4189	Jorn V.D.B.
15/02/99	Blauwe kiekendief	1 vr.	Turnh., Grote klotteraar	FS3593	Jorn V.D.B.
16/02/99	Toendrarietgans	5	Ndl., Chaam, Bleke heide	FT2705	Jorn V.D.B.
16/02/99	Wulp	2	Ndl., Chaam, Bleke heide	FT2705	Jorn V.D.B.
17/02/99	Kerkuil	1	Merksplas-kolonie, boerderijzolder		Jorn V.D.B.
17/02/99	Gewone grootoorvleerm.	4	Merksplas-Kolonie, kelder kapel		Jorn V.D.B.
17/02/99	Baardvleermuis	2	Merksplas-Kolonie, kelder kapel		Jorn V.D.B.
17/02/99	Kerkuil (dood expl.)	1	Merksplas-Kolonie, zolder kapel		Jorn V.D.B.
18/02/99	Krakeend	1	Mind., E10-put	FS1999	Stijn L.
18/02/99	Smient	1 m. 2 vr.	Mind., E10-put	FS1999	Stijn L.
24/02/99	Grootoorvleermuis	1	Wortel, Kerk	FS2495	Jorn V.D.B.
27/02/99	Steenuil	1	Rij., Achtel (kapel)	FS2393	Bart H./Jack G./Guy S./.
28/02/99	Grutto	27	Beerse, Blak	FS2689	Jorn V.D.B.
28/02/99	Wulp	80	Beerse, Blak	FS2689	Jorn V.D.B.
28/02/99	Brilduiker	5	Beerse, Blak	FS2689	Jorn V.D.B.
28/02/99	Waterpieper	2	Beerse, Blak	FS2689	Jorn V.D.B.
28/02/99	Roodborsttapuit	1	Beerse, Blak	FS2689	Jorn V.D.B.
28/02/99	Bokje	1	Beerse, Blak	FS2689	Jorn V.D.B.
28/02/99	Grutto	17	Essen, De Maatjes		Stijn L.
28/02/99	Scholekster	33	Essen, De Maatjes		Stijn L.
28/02/99	Wulp	120	Essen, De Maatjes		Stijn L.
28/02/99	Wintertaling	60	Essen, De Maatjes		Stijn L.
28/02/99	Grauwe gans	20	Loenhout		Stijn L.
28/02/99	Roodborsttapuit	1	Loenhout		Stijn L.
28/02/99	Grutto	1	Mind., E10-put	FS1999	Stijn L.
28/02/99	Scholekster	76	Mind., E10-put	FS1999	Stijn L.
28/02/99	Smient	1 m. + 1 vr	Mind., E10-put	FS1999	Stijn L.
28/02/99	Grauwe gans	31	Mind., E10-put	FS1999	Stijn L.
01/03/99	Gewone pad	120	Mind., E10-put	FS1999	Bart H./Wim V./Guy S.
02/03/99	Kraanvogels	20	Ho., L.De Koningcklaan	FS2294	Jos Vorss.
02/03/99	Gewone pad	67	Mind., E10-put	FS1999	Bart H./Wim V.
03/03/99	Kraanvogels	50	Geel, H.I.K.		Stijn L.
03/03/99	Gewone pad	19	Mind., E10-put	FS1999	Bart H./Wim V./Ingrid Br
03/03/99	Buizerd	4	Mind., Hal	FS2399	Jos Vorss.
06/03/99	Boomleeuwerik	1	Merkspl., Hoogmoerheide		Stijn L.
06/03/99	Scholekster	87	Mind., E10-put	FS1999	Stijn L.
06/03/99	Wintertaling	1 m. + 1 vr	Mind., E10-put	FS1999	Stijn L.
06/03/99	Grutto	3	Mind., E10-put	FS1999	Stijn L.
06/03/99	Slobeend	1 m. + 1 vr.	Mind., E10-put	FS1999	Stijn L.
06/03/99	Grutto	132	Trunhouts Vennegebied		Stijn L.
06/03/99	Pijlstaart	6	Trunhouts Vennegebied		Stijn L.
06/03/99	Slobeend	11	Trunhouts Vennegebied		Stijn L.
06/03/99	Bergeend	3	Trunhouts Vennegebied		Stijn L.
06/03/99	Krakeend	2	Trunhouts Vennegebied		Stijn L.
07/03/99	Goudvink	1 m.	Turnh., Grote Klotteraar	FS3593	Jorn V.D.B.
09/03/99	Boomleeuwerik	1	Kalmth. Heide (gem.bos)	ES9994	Bart H.
09/03/99	Scholekster	100	Matjens	FS0698	Bart H.
09/03/99	Grutto	50	Matjens	FS0698	Bart H.
09/03/99	Grauwe gans	8	Matjens	FS0698	Bart H.
09/03/99	Scholekster	78	Mind., E10-put	FS1998	Bart H.
10/03/99	Boomleeuwerik	2	Kalmth.Heide(molenst.)	FS0093	Bart H.
10/03/99	Klapekster	1	Kalmth.Heide(molenst.)	FS0093	Bart H.
10/03/99	Scholekster	113	Matjens	FS0698	Bart H.
10/03/99	Kemphaan	1	Matjens	FS0698	Bart H.
10/03/99	Scholekster	84	Mind., E10-put	FS1998	Bart H.
11/03/99	Zwarte specht	2	Mrl., Elsacker	FT2505	Bart H./Wim V.
11/03/99	Boomleeuwerik	2	Mrl., Elsacker	FT2505	Bart H./Wim V.

11/03/99	Rietgors	1	Mrl., Elsacker	FT2505	Bart H./Wim V.
11/03/99	Sijzen	5	Mrl., Elsacker	FT2505	Bart H./Wim V.
11/03/99	Roodborsttapuit	2	Mrl., Elsacker	FT2505	Bart H./Wim V.
11/03/99	Havik	1	Mrl., Elsacker	FT2505	Bart H./Wim V.
11/03/99	Levenbarende hagedis	3	Mrl., Elsacker	FT2505	Bart H./Wim V.
11/03/99	Kuifeend	13	Wortel, Bootjesven	FS2797	Bart H./Wim V.
11/03/99	Tafeleend	2	Wortel, Bootjesven	FS2797	Bart H./Wim V.
12/03/99	Scholekster	100	Matjens	FS0698	Bart H.
12/03/99	Wulp	200	Matjens	FS0698	Bart H.
12/03/99	Slechtvalk	1 vr.	Matjens	FS0698	Bart H.
13/03/99	Grutto	41	Mind., E10-put	FS1999	Stijn L.
13/03/99	Scholekster	64	Mind., E10-put	FS1999	Stijn L.
13/03/99	IJsvogel	1	Mind., E10-put	FS1999	Stijn L.
14/03/99	Krooneend	1 vr.	Turnh., Grote Klotteraar	FS3593	Jorn V.D.B.
14/03/99	Kemphaan	1	Turnh., Grote Klotteraar	FS3593	Jorn V.D.B.
14/03/99	Brilduiker	2 vr.	Turnh., Grote Klotteraar	FS3593	Jorn V.D.B.
14/03/99	Bonte strandloper	2	Turnh., Grote Klotteraar	FS3593	Jorn V.D.B.
15/03/99	Boomleeuwerik	84	Kalmth.Heide (hoeveweg)	FS0093	Bart H.
15/03/99	Eur.Kanarie	1 m.	Kalmth.Heide (hoeveweg)	FS0093	Bart H.
15/03/99	Havik	1	Kalmth.Heide (hoeveweg)	FS0093	Bart H.
15/03/99	Bl.Kiekendief	1 vr.	Kalmth.Heide (hoeveweg)	FS0093	Bart H.
16/03/99	Havik	1m.	Vlimmeren,Duivelskuil		Bart H.
17/03/99	Adder (15 cm)	1	Wuustw., Groot Schietveld	FS1292	Bart H.
17/03/99	Boomleeuwerik	2	Wuustw., Groot Schietveld	FS1292	Bart H.
17/03/99	Houtsnip	1	Wuustw., Groot Schietveld	FS1292	Bart H.

Waarnemers :

Jorn Van Den Bogaerd, Bart Hoeymans, Guy Segers, Jack Govaerts,
Jef Leestmans, Wim Verschraegen, Ingrid Brosens, Kris Eggers,
Dimitri Van Pelt, Stijn Leestmans, Jos Vorsselmans

Volgende waarnemingen indienen voor 18 juni 1999 bij Wim Verschraegen

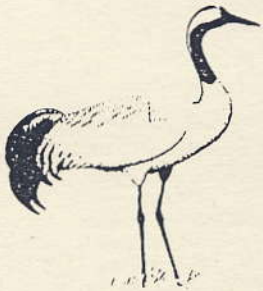

Conservators

De Halsche Beemden

Tom Verschraegen
Dorpstraat 32
3520 ZONHOVEN
tel.: 011/81.48.96

Jan Spannenburgmuseum

Jos Vorsselmans
Hal 14
2322 MINDERHOUT
tel. : 03/315.76.26

Contactpersonen werkgroepen :

VogelWerkGroep (V.W.G.)

Bart Hoeymans
Sint Clemensstraat 8
2322 MINDERHOUT
tel. : 03/314.48.48

PlantenWerkGroep (P.W.G.)

Jack Govaerts
Donckstraat 12
2321 MEER
tel. : 03/315.71.85

Amfibieën en ReptielenWerkGroep (A.R.W.G.)

Tom Verschraegen
Dorpstraat 32
3520 ZONHOVEN
tel.: 011/81.48.96

Vieze Beestjes WerkGroep (V.B.W.G.) of Werkgroep Ongewervelden

Wim Verschraegen
Minderhoutsestraat 125
2322 MINDERHOUT
tel. : 03/314.67.25

ZoogdierWerkGroep (Z.W.G.)

Jorn Van Den Bogaert
Heistraat 74
2330 MERKSPLAS
tel. : 014/63.40.41

PiepWerkGroep (Pi.W.G.)

Marlous Peynenborg
Laboreur 3
2960 SINT-LENAERTS
tel. : 03/313.00.41

BeleidsWerkGroep (B.W.G.)

Jef Leestmans
Gelmelstraat 103 B
2320 HOOGSTRATEN
tel. : 03/314.60.14

Hoofdredactie en V.U. Bieteutje

Wim Verschraegen
Minderhoutsestraat 125
2322 MINDERHOUT
tel. : 03/314.67.25

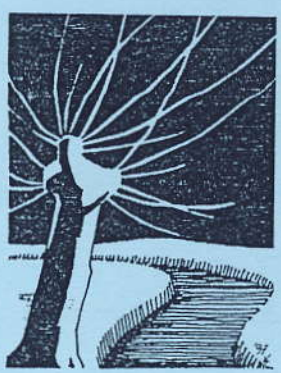

ACTIVITEITENKALENDER

Donderdag 1 april 1999 EZELSKOERS

Wedstrijd die wordt betwist in verschillende reeksen.
Indien mogelijk eigen lastdier meebrengen !

Waar? Wanneer? Halsche Beemden om 19.00 uur.
Verantwoordelijke: Guy Segers. (315.88.06)
Organisatie: Zoogdieren- en Vissenwerkgroep.

Donderdag 8 april 1999 VERGADERING WIELEWAAL

Waar? Wanneer? In het lokaal om 20.00 uur
Verantwoordelijke: Marcel Adriaensen (315.90.40)
Organisatie: Wielewaal

Zondag 11 april 1999 WEIDEVOGELTOCHT

Waar? Wanneer? Aan het lokaal om 14.00 uur **met fiets.**
Verantwoordelijke: Jorn Van den Bogaert (014/63.40.41)
Organisatie: JNM.

Dinsdag 13 april 1999 VERGADERING NATUURRESERVATEN

Waar? Wanneer? In het lokaal om 20.00 uur
Verantwoordelijke: Drej Oomen (315.02.45)
Organisatie: Natuurreservaten Rijkevorsel-Hoogstraten

Dinsdag 13 april 1999: INFO-AVOND
"NATUURZUIVERE HUIDVERZORGING"
door Anna Janssen
Waar? Wanneer? Refter gemeenteschool Wortel om 20.00 uur
Verantwoordelijke: Jan Horsten (314.22.55)
Organisatie: Velt - Noorderkempen

Zondag 18 april 1999: **WANDELING RONDE PUT**
(Postel)

Waar? Wanneer? Om 8.00 uur Karel Boomstraat tot de middag.
Verantwoordelijke: Jef Leestmans (314.60.14)
Organisatie: Natuurwerkgroep Markvallei.
Laarzen verplicht!!

Zaterdag 24 april 1999: **ZAPDAG GEMEENTE**

Hieraan neemt de JNM deel in het lokaal. Meer informatie over deze dag wordt gegeven door de Jeugdraad.
Vanaf 13.30 uur zijn helpende JNM-ers van harte welkom.

Zondag 25 april 1999: **DAG VAN DE AARDE**

Voor deze dag voorzien we een wandeling in samenwerking met de BGJG.
Samenkomst: 14.00 uur Parking Mosten (aan de visput)

Zondag 25 april 1999: **WATERBEESTJESONDERZOEK**

Waar? Wanneer? Aan het Casino van Wortel Kolonie om 14.00 uur.
Verantwoordelijke: Ingrid Brosens (315.74.41)
Organisatie: JNM.

Woensdag 28 april 1999: **VERGADERING ZWG**

Alle geïnteresseerden zijn welkom, gegevens meebrengen.
Waar? Wanneer? Aan het lokaal om 20.00 uur.
Verantwoordelijke: Jorn Van den Bogaert (014/63.40.41)
Organisatie: ZWG.

Zaterdag 1 mei 1999: **VIERING 10 JAAR VELT-NOORDERKEMPEN**

Waar? Wanneer? Vanaf 13 uur in "De Schalmei" te Achtel.
Verantwoordelijke: Jan Horsten (314.22.55)
Organisatie: Velt - Noorderkempen

ndag 2 mei 1999: INHULDIGING BEGIJNHOF

kans bestaat dat we hier een promotiestand kunnen plaatsen, zodat we de uur van dienst kunnen zijn.

ndag 9 mei 1999: DAUWTRAPWANDELING

ar? Wanneer? Om 6.00 uur 's morgens aan 't kapelletje in Hal.
rantwoordelijke: Wim Verschraegen (314.67.25)
ganisatie: Natuurreservaten
ze tocht wordt afgesloten met een ontbijt bij Snoeys (spek met eieren) om
0 uur. Inschrijven voor het ontbijt bij Wim Verschraegen voor 30 april.
stprijs: ± 250 BEF.(6,20 Euro)

ndag 9 mei 1999: Les: GEBRUIK VAN COMPOST

ar? Wanneer? Bij Jef Goeyvaerts, Varenstraat 11, Sint Lenaarts.
rantwoordelijke: Jan Horsten (314.22.55)
ganisatie: Velt - Noorderkempen

ndag 16 mei 1999: OPDRACHTENTOCHT PIEPERS

ar? Wanneer? Kerk Rijkevorsel 13.30 uur **met fiets.**
Kievitsheide Rijkevorsel om 14.00 uur.
rantwoordelijke: Jan Geerts + Piepbegeleiding
ganisatie: JNM.

ndag 16 mei 1999: NATUURWANDELING
"DE GOUDBERG"
o.l.v. Jos Vorsselmans
ar? Wanneer? Dorpsplein Minderhout om 9.30 u tot ± 11.30 uur.
antwoordelijke: Jan Horsten (314.22.55)
anisatie: Velt - Noorderkempen

Zondag 30 mei 1999: **OPEN NATUURDAGEN**

Zie hiervoor het afzonderlijke artikel in dit blad !

Zaterdag 5 en zondag 6 juni 1999: **BEDRIJFSBEZOEK**
In het kader van Bio Openbedrijvendag mogelijkheid tot bezoek aan biologisch pralinebedrijf Marie Frans, Prinsenpad 114 te Rijkevorsel.

Dinsdag 8 juni 1999: **KOEPELVERGADERING**

Waar? Wanneer? In het lokaal om 20.00 uur
Verantwoordelijke: Jef Leestmans
Organisatie: Natuurwerkgroep Markvallei

Vrijdag 18 juni 1999: **NACHTZWALUWENTOCHT**

Waar? Wanneer? Aan het lokaal om 20.00 uur
Verantwoordelijke: Bart Hoeymans (314.48.48)
Organisatie: Natuurwerkgroep Markvallei

Vrijdag 18 juni 1999: **Dead-Line Bieteutje.**

VARIA - VARIA - VARIA - VARIA - VARIA - VARIA

Op **zondag 23 mei a.s.** organiseert de Vogel- en Natuurwerkgroep Zundert een wandeling in het gebied van het Merkske onder leiding van Johan Schaerlaeckens.
Men vertrekt om 7.30 u op het Jan Koekenplein en om 8.00 uur op het Marktplein (t.o. het gemeentehuis) in Chaam.

Op **vrijdag 28 mei** houdt WW De Kievit een **Vleermuizentocht** onder leiding van Jorn Van den Bogaert. Verzamelen aan de kerk van Merksplas om 20.00 uur.

ACTIVITEITENKALENDER

Donderdag 1 april 1999 EZELSKOERS

Wedstrijd die wordt betwist in verschillende reeksen.
Indien mogelijk eigen lastdier meebrengen !

Waar? Wanneer? Halsche Beemden om 19.00 uur.
Verantwoordelijke: Guy Segers. (315.88.06)
Organisatie: Zoogdieren- en Vissenwerkgroep.

Donderdag 8 april 1999 VERGADERING WIELEWAAL

Waar? Wanneer? In het lokaal om 20.00 uur
Verantwoordelijke: Marcel Adriaensen (315.90.40)
Organisatie: Wielewaal

Zondag 11 april 1999 WEIDEVOGELTOCHT

Waar? Wanneer? Aan het lokaal om 14.00 uur **met fiets.**
Verantwoordelijke: Jorn Van den Bogaert (014/63.40.41)
Organisatie: JNM.

Dinsdag 13 april 1999 VERGADERING NATUURRESERVATEN

Waar? Wanneer? In het lokaal om 20.00 uur
Verantwoordelijke: Drej Oomen (315.02.45)
Organisatie: Natuurreservaten Rijkevorsel-Hoogstraten

Dinsdag 13 april 1999: INFO-AVOND
"NATUURZUIVERE HUIDVERZORGING"
door Anna Janssen
Waar? Wanneer? Refter gemeenteschool Wortel om 20.00 uur
Verantwoordelijke: Jan Horsten (314.22.55)
Organisatie: Velt - Noorderkempen

Zondag 18 april 1999: **WANDELING RONDE PUT**
(Postel)

Waar? Wanneer? Om 8.00 uur Karel Boomstraat tot de middag.
Verantwoordelijke: Jef Leestmans (314.60.14)
Organisatie: Natuurwerkgroep Markvallei.
Laarzen verplicht!!

Zaterdag 24 april 1999: **ZAPDAG GEMEENTE**

Hieraan neemt de JNM deel in het lokaal. Meer informatie over deze dag wordt gegeven door de Jeugdraad.
Vanaf 13.30 uur zijn helpende JNM-ers van harte welkom.

Zondag 25 april 1999: **DAG VAN DE AARDE**

Voor deze dag voorzien we een wandeling in samenwerking met de BGJG.
Samenkomst: 14.00 uur Parking Mosten (aan de visput)

Zondag 25 april 1999: **WATERBEESTJESONDERZOEK**

Waar? Wanneer? Aan het Casino van Wortel Kolonie om 14.00 uur.
Verantwoordelijke: Ingrid Brosens (315.74.41)
Organisatie: JNM.

Woensdag 28 april 1999: **VERGADERING ZWG**

Alle geïnteresseerden zijn welkom, gegevens meebrengen.
Waar? Wanneer? Aan het lokaal om 20.00 uur.
Verantwoordelijke: Jorn Van den Bogaert (014/63.40.41)
Organisatie: ZWG.

Zaterdag 1 mei 1999: **VIERING 10 JAAR VELT-NOORDERKEMPEN**

Waar? Wanneer? Vanaf 13 uur in "De Schalmei" te Achtel.
Verantwoordelijke: Jan Horsten (314.22.55)
Organisatie: Velt - Noorderkempen

ndag 2 mei 1999: INHULDIGING BEGIJNHOF

kans bestaat dat we hier een promotiestand kunnen plaatsen, zodat we de uur van dienst kunnen zijn.

ndag 9 mei 1999: DAUWTRAPWANDELING

ar? Wanneer? Om 6.00 uur 's morgens aan 't kapelletje in Hal.
rantwoordelijke: Wim Verschraegen (314.67.25)
ganisatie: Natuurreservaten
ze tocht wordt afgesloten met een ontbijt bij Snoeys (spek met eieren) om
0 uur. Inschrijven voor het ontbijt bij Wim Verschraegen voor 30 april.
stprijs: ± 250 BEF.(6,20 Euro)

ndag 9 mei 1999: Les: GEBRUIK VAN COMPOST

ar? Wanneer? Bij Jef Goeyvaerts, Varenstraat 11, Sint Lenaarts.
rantwoordelijke: Jan Horsten (314.22.55)
ganisatie: Velt - Noorderkempen

ndag 16 mei 1999: OPDRACHTENTOCHT PIEPERS

ar? Wanneer? Kerk Rijkevorsel 13.30 uur **met fiets.**
Kievitsheide Rijkevorsel om 14.00 uur.
rantwoordelijke: Jan Geerts + Piepbegeleiding
ganisatie: JNM.

ndag 16 mei 1999: NATUURWANDELING
"DE GOUDBERG"
o.l.v. Jos Vorsselmans
ar? Wanneer? Dorpsplein Minderhout om 9.30 u tot ± 11.30 uur.
antwoordelijke: Jan Horsten (314.22.55)
anisatie: Velt - Noorderkempen

Zondag 30 mei 1999: **OPEN NATUURDAGEN**

Zie hiervoor het afzonderlijke artikel in dit blad !

Zaterdag 5 en zondag 6 juni 1999: **BEDRIJFSBEZOEK**
In het kader van Bio Openbedrijvendag mogelijkheid tot bezoek aan biologisch pralinebedrijf Marie Frans, Prinsenpad 114 te Rijkevorsel.

Dinsdag 8 juni 1999: **KOEPELVERGADERING**

Waar? Wanneer? In het lokaal om 20.00 uur
Verantwoordelijke: Jef Leestmans
Organisatie: Natuurwerkgroep Markvallei

Vrijdag 18 juni 1999: **NACHTZWALUWENTOCHT**

Waar? Wanneer? Aan het lokaal om 20.00 uur
Verantwoordelijke: Bart Hoeymans (314.48.48)
Organisatie: Natuurwerkgroep Markvallei

Vrijdag 18 juni 1999: **Dead-Line Bieteutje.**

VARIA - VARIA - VARIA - VARIA - VARIA - VARIA

Op **zondag 23 mei a.s.** organiseert de Vogel- en Natuurwerkgroep Zundert een wandeling in het gebied van het Merkske onder leiding van Johan Schaerlaeckens.
Men vertrekt om 7.30 u op het Jan Koekenplein en om 8.00 uur op het Marktplein (t.o. het gemeentehuis) in Chaam.

Op **vrijdag 28 mei** houdt WW De Kievit een **Vleermuizentocht** onder leiding van Jorn Van den Bogaert. Verzamelen aan de kerk van Merksplas om 20.00 uur.